

Stanowisko

Zgromadzenia Ogólnego Olsztyńskiego Forum Nauki

z dnia 15 lutego 2024 r.

w sprawie nowelizacji ustawy „Konstytucja dla Nauki”

wraz z rozporządzeniami wykonawczymi

Uwzględniając przebieg dyskusji podczas debaty „«Konstytucja dla Nauki» z perspektywy 5 lat obowiązywania” zorganizowanej przez OFN w dniu 30 stycznia br., Zgromadzenie Ogólne OFN wskazuje na pilną konieczność nowelizacji przedmiotowej ustawy. Znowelizowana ustawa wraz z odpowiednimi rozporządzeniami powinna zapewnić:

W zakresie ustroju uczelni:

- funkcjonowanie w duchu wolności naukowej i dydaktycznej, zgodnie z Humboldtowską zasadą jedności badań i dydaktyki;
- budowanie wspólnoty akademickiej i uniemożliwienie wprowadzania korporacyjnego systemu zarządzania uczelnią;
- ponowne zdefiniowanie organów uczelni i głównych zasad ich wyboru. Dziekan i rada wydziału (lub inna) powinny być organami ustawowymi.

W zakresie finansowania:

- zwiększenie wynagrodzenia zasadniczego pracowników nauki oraz uzależnienie go od wysokości średniej płacy krajowej;
- zwiększenie nakładów na badania naukowe i powiązanie ich wskaźnikowo z PKB (lub/i inflacją), w tym podwyższenie budżetu NCN promującego merytoryczne współzawodnictwo w pozyskiwaniu funduszy na projekty badawcze;
- waloryzację o wskaźnik inflacji kwot przeznaczonych na realizację projektów badawczych trwających dłużej niż 1 rok.

W zakresie kształcenia:

- położenie większego nacisku na kształcenie umiejętności analitycznego myślenia, pracy zespołowej, identyfikacji i rozwiązywania problemów wobec obecnego systemu „przekazywania wiedzy”;
- powiązanie wymiaru pensum dydaktycznego z aktywnością naukową pracownika;
- zmianę definicji i zasad powoływania „studiów stacjonarnych” oraz kierunków studiów,
- ściślejsze niż dotychczas „połączenie” kierunków z uprawianymi dyscyplinami naukowymi oraz potrzebami społecznymi i gospodarczymi;
- większe sprzężenie liczby punktów ETCS z „wagą” danego przedmiotu na kierunku studiów, a nie liczbą godzin odbytych zajęć.

W zakresie działalności naukowej i jej ewaluacji:

- weryfikację klasyfikacji dziedzin i dyscyplin naukowych z uwzględnieniem systemu OECD;
- podniesienie znaczenia i promowanie badań interdyscyplinarnych;
- przeprowadzanie ewaluacji dyscyplin naukowych w grupach jednorodnych, odrębnie dla uczelni wyższych i jednostek badawczo-naukowych;
- zaostrenie wymogów uprawniających do powoływania uniwersytetów i politechnik;

- zwiększenie w procesie ewaluacji wagi kryterium 1. (publikacyjnego), a zmniejszenie znaczenia kryterium 3. (ze względu na jego uznaniowy charakter) i ujawnienie autorów oceny tego kryterium;
- rezygnację z obowiązującego pułapu co do wysokości pozyskanych środków pozabudżetowych (kryterium 2.);
- rezygnację z ograniczenia liczby ocenianych slotów (szczególnie artykułów opublikowanych w czasopismach indeksowanych, np. przez JCR lub Scopus) oraz potraktowanie 1 N jako minimalnej liczby slotów przedstawianych do ewaluacji;
- uniemożliwienie manipulacji liczbą N;
- rezygnację z przypisywania czasopism do dyscyplin;
- zmodyfikowanie zasad punktacji czasopism; wprowadzenie punktacji liniowej (zamiast skokowej) i przyjęcie za podstawę istniejących, uznanych w skali międzynarodowej, wskaźników „wagi” czasopism (np. IF);
- uwzględnienie, w większym stopniu, specyfiki dziedzin i dyscyplin naukowych (nauki ścisłe i przyrodnicze vs. nauki humanistyczne i społeczne), np. w naukach eksperymentalnych zmniejszenie roli „monografii”, zaś w dyscyplinach humanistyczno-społecznych odpowiednie zwiększenie;
- transparentność oceny działalności jednostek oraz projektów badawczych.

W zakresie awansów naukowych:

- doprecyzowanie wymagań stawianych kandydatom do tytułu profesora i stopnia doktora habilitowanego [w obecnych zapisach pomyłono cel („wybitny dorobek naukowy”) z drogą do celu (granty, staże)]; zapis o „istotnej aktywności naukowej albo artystycznej w więcej niż jednej uczelni” jest także niejasny i problematyczny;
- powiązanie uprawnień do nadawania stopni naukowych z faktycznym stanem kadrowym podmiotów, a nie tylko z kategorią uzyskaną w ewaluacji;
- powiązanie daty zatrudnienia członka rady naukowej z prawem do nadawania stopni naukowych;
- rezygnację z procedury losowania recenzentów do oceny dorobku kandydatów do tytułu profesora i stopnia doktora habilitowanego.